

Марк Твен

Избрано от дневника на
Адам

Понеделник. Новото създание с дългата коса е голяма работа. Постоянно тича наляво-надясно и ме следва. Не ми харесва така, не ми е до компания. Желая да си седи при другите животни... Днес е облачно, духа източен вятър, мисля, че ще ни завали. Нас? Откъде я извадих тази дума? – а, сега си спомням, новото същество я използва.

Вторник. Изследвахме водопада. Това е най-чудното нещо на света. Новото същество го нарече Ниагарския Водопад, защо, не знам. Каза, че му изглеждал като Ниагарски водопад. Това не е никаква причина, глупаво е. Нямам шанса да наименувам нещата сам. Новото създание им измисля имена още щом се появят и аз нямам шанс за протест. И все под един и същ претекст, просто, защото му изглеждат като такива. Например додо. Каза, че още щом го видяла, вече му изглеждала като това, от пръв поглед си било додо. Разбира се, че всяко нещо трябва да си има име. Това ме тормози, някак си, не е на хубаво. Додо! Изглежда като додо, колкото и аз.

Сряда. Построих подслон, който да ме пази от дъжда, но и така не ме оставя намира. Новото създание ми досажда. Когато се опитах да изкопая дупка за водата, то реши да погледне вътре, разсипа я навсякъде с дланите си и изписка, като останалите животни, когато са в стрес. Бих искал да не говори, но то не спира. Звучи като плисък на падащо във вода животно, като празнословие, но не мисля, че е така. Никога преди това не съм чувал човешки глас, а всеки нов и странен звук ми се натрапва в тишината и ми звучи като нещо фалшиво. А този нов звук е толкова близък за мен, на раменете ми е, в ушите, първо тук, после там, а аз съм свикнал да чувам само отдалечени от мен звуци.

Петък. Това наименуване е вече съвсем безразсъдно, независимо какво правя. Имам си прекрасно име за света, то е Едемската Градина. Аз почнах да и обяснявам това, но нямаше успех. Новото създание казваше, че това са дървета, скали, пейзажи и че нямало сходство с думата градина. Каза, че приличало на парк и че не приличало на нищо друго, освен на парк. И после, без да се консултира с мен, нарече мястото Парка на Ниагарския водопад. Това си е доста високопарно, поне за мен. А и вече си има знак:

„Пазете тревата“.

Животът ми не е така щастлив, както преди.

Събота. Новото създание яде твърде много плодове. Ние вече бягаме по-честичко. Пак *Ние*, тази дума постепенно става и моя, след като то я употребява толкова често. Страхотна мъгла е, тази сутрин. Не излизам в мъглата по собствено желание. То обаче излезе в това време и

залитна с малките си крачета. И заговори. А беше толкова тихо и хубаво тук.

Неделя. Махам се! Този ден става все по-труден и по-труден. Беше даден за почивка миналият ноември. А уж имах шест дни за работа на седмица. Тази сутрин видях новото същество да брули ябълки от забраненото дърво.

Понеделник. Новото същество каза, че името му било Ева. Ами добре, нямам възражения. Каза да му викам така, когато поискам да дойде. Казах, че е излишно. Думата изведнъж му хареса и наистина, хубава, добра дума си е, но изисква повторение. То каза, че не е то, а е Тя. Съмнително, така и така все си знам за какво става дума, дори и да е Тя, все си е нищо за мен, ако си прави каквото си иска далече и не говори толкова.

Вторник. Тя е покрила целия свят с имена и официални знаци:

Пътят води към Водопада.

Път за Златният Остров.

Път за Пещерата на Ветровете.

Каза, че от парка би излязъл прекрасен летен курорт, ако има кой да се земе с това. Летен курорт, пак една от нейните измишльотини, думички без никакво значение. Какво е летен курорт? По-добре да не я питам, толкова тъпи обяснения дава.

Петък. Опитва се да ме спре да ходя зад водопада. Какво грешно правя? Каза, че я ужасявало. Чудя се защо, вече съм го правил, винаги съм обичал гмуркането, вълнението, прохладата. Предполагах, че за това са измислени водопадите. Няма друга полза от тях, а все пак трябва да са направени за нещо. Каза, че били създадени за пейзаж, като носорозите и мастодонтите.

Отидох до водопада, естествено, няма да и позволя да ми нарежда. Отидох на сал. Преплувах водопада и бързеите. Беше доста опасно. После последва дълъг отегчителен разговор по повод на моята екстравагантност. Твърде много ми се пречи тук. Нуждая се от смяна на обстановката.

Събота. Избягах вторник вечерта, пътувах два дена и си построих друг подслон на скрито място, заличих следите си, доколкото можах, но тя пак ме откри, търсейки звяр, който била срещнала и нарекла вълк, дойде издавайки пак онзи ужасен звук. Съгласих се да тръгна с нея, но когато ми се отдаде възможност пак ще изчезна. Тя се занимава с много глупави неща, например е решила да разбере защо животните, които нарича тигри и лъвове пасат трева и цветя, след като, както казва тя, по

зъбите им личало, че били направени да се изяждат едно-друго. Глупаво е, тъй като ако се изяждаха, това би довело до нещото, на което тя вика смърт, а то, както са ми казвали няма място в градината. Това е жалко, всъщност.

Неделя. Изтече.

Понеделник. Вярвам, че знам за какво е седмицата, май е за почивка след умората в неделя. Изглежда ми добра идея. Тя пак се качи на онова дърво. Свалих я. Каза, че никой не гледал. Изглежда обича да рисува. Думата правда я възхити, също и думата завист. Мисля, че е хубава дума.

Вторник. Каза, че е направена от мое ребро. Това е най-малкото съмнително. Не ми липсват ребра. Има проблем с мишелова, каза че не можел да излети от тревата, каза, че се страхувала, че не можел да се издигне въобще, мислела, че трябва да се задоволял само с гниеща плът. Мишеловът трябва да даде всичко от себе си, за да си осигури храма. Не можем да поемем грижата за живота му.

Събота. Падна в езерото вчера, докато се гледаше във водата, нещо, което прави почти всеки ден. Щеше почти да се удави, каза, че не и било приятно. Съжалявала създанията, които живеят във водата, които наричаше риби, продължаваше да си измисля имена, за неща, от които нямаше никаква нужда, които не идват, когато ги повикаш, които не са от никакво значение за нея, такава е глупачка, както и да е... тя взела част от тях, миналата вечер, донесла ги и ги сложила в леглото ми, за да им е топло, забелязах ги едва сега, но не видях да са по-щастливи отколкото преди. През нощта ще ги изхвърля навън. Няма да спя пак с тях, намирам го за глупаво и неудобно, особено ако си без дрехи.

Неделя. Премина.

Вторник. Сега ходи с една змия. Другите животни се радват, че експериментира с тях, а сега аз се радвам, че змията говори и мога да си почина поне за малко.

Петък. Каза, че змията я съветвала да опита плода от онова дърво и че резултата би бил страхотен. Аз и казах, че би имало друг резултат, би докарало смъртта на земята. Беше грешка, трябваше да оставя тази забележка за себе си, така и хрумна, че щяла да спаси болния мишелов и щяла да осигури месо на лъвовете и тигрите. Посъветвах я, да не ходи при дървото. Каза, че няма. Предвиждах неприятности. Трябва да избягам.

Сряда. Разнообразих си времето. Избягах снощи, цяла нощ съм яздил, колкото се може по-бързо, надявайки се да напусна Градината, да се скрия в някоя друга страна, преди да започнат неприятностите, но не

стана така. Час след изгрева, докато яздех през полянка с цветя, където хиляди животни ме наблюдаваха, преживяха и си играеха едно с друго, изведнъж всичките започнаха да издават ужасни звуци, изведнъж всички обезумяха и като зверове започнаха да се нараняват едно-друго. Знаех какво значи това, значеше, че Ева е яла от плодовете и смъртта се е появила по света. Тигрите наръфаха коня ми, без да се интересуват от моите наставления, биха изяли и мен, ако бях останал, но аз избягах ужасен. Намерих това място, зад парка, беше достатъчно удобно за няколко дни, но тя ме откри. Намери ме и нарече мястото Тонауанда, каза че изглеждало така. Наистина, не съжалявах, че дойде при мен, тъй като нямаше нищо наоколо, а тя носеше няколко от онези ябълки. Бях толкова гладен, че им се зарадвах. Беше против принципите ми, но разбрах, че принципите ми нямат никаква сила, ако си гладен. Дойде обвита с клонки и листа, а когато я питах защо е направила тази глупост, да ги махне, да ги остави на земята, тя взе да заеква и се изчерви. Досега не съм виждал някой, който да заеква и да се изчервява, изглеждала ми е неуживо и глупаво. Каза, че скоро съм щял да разбера и аз. Беше права. Бях толкова гладен, че захапах наполовина изядената ябълка, наистина най-вкусната, която съм виждал, замислих се за сезона, после си сложих и аз клонки и листа, обърнах се строго към нея и я наредих да отиде и да намери още, а не да се показва гола така. Тя го направи и после тръгнахме към полето на голямата животинска битка, която видях, събрахме малко кожи, с които да си направим облекла за по-официални случаи. Неудобни са, но пък са стилни, което е най-важното за едно облекло. Намирам, че тя е страхотна компания. Виждам, че бих бил ужасно самотен и депресиран без нея сега, когато изгубих цялото си богатство. Тя каза и нещо друго, че ще трябва да работим оттук нататък. Ще ми е полезна. Ще я надзиравам.

Десет дни по-късно. Обвини ме, че съм причинил бедствието. Каза, че с привидна искреност, Змията и каза, че забранените плодове не били ябълки, а кестени. Казах, че съм невинен тогава, тъй като не съм ял никакви кестени. Каза, че Змията я уведомила, че „кестен“ бил термин за стара шега. Побледнях целия, тъй като си измислях постоянно шеги, за да минава времето, някои от тях подобни на тази, измислях все по нови и по-нови. Попита ме дали съм си измислял шеги за катастрофата. Бих се радвал да си измисля една, но не ми е позволено. Така е. Така, докато си мислех за водопада, си казах „Колко прекрасно би било, тази огромна вода да потече тук долу!“ И в този миг усетих как се плиска върху главата ми, побягнах, крещейки: „Колко прекрасно би било да

се качи пак горе!“ Едва не умрях от смях, когато осъзнах, че всичко по този свят се бие и умира и че Аз трябва да се грижа за живота си. „Да, така беше, – каза тя, ликувайки. – Змията спомена, че това е то истинската шега и я нарече Първият Кестен, каза, че е на възрастта на сътворението.“ Е, вече наистина я обвинявах! Нима не бях толкова умен, че да схвана тази сияйна мисъл.

На следващата година. И така, нарече го Кайн. Донесе го, докато изучавах Северният Бряг на Йери, довлече го на шейна, вървейки две мили, или може би четири, не бях сигурен. Приличаше и на двама ни по някакъв начин, май ни беше роднина. Ето какво си е мислела, но пък според мен е грешка. Разликите в размерите ме наведоха на мисълта, че това е съвсем друг вид животно – риба, вероятно, тъй като, като го пуснах в реката, то изплува, но тя го хвана и го притисна към себе си и така провали експеримента. Все още си мисля, че е риба, но нея като че ли не я интересува какво е точно нещото и не ми позволява да установя експериментално. Не я разбирам. Идването на съществото като че ли промени цялата и природата и тя вече не искаше да експериментира. Мислеше много повече за него, отколкото за което и да е друго животно, но не можеше да обясни защо. Полуудяла е, всичко го показва. Понякога по цяла нощ държи тази риба в ръцете си, когато недоволства и иска да се върне във водата. Тогава водата потича по лицето и, тя прегръща рибата и започва да издава нежни звуци с уста, успокоявайки я, изразявайки мъкмата и нещастieto си по хиляди начини. Не съм я виждала да прави така с други риби и това ме учудва много. Обичаше да докарва малки тигърчета и да си играе с тях, но това си беше само игра, преди грехопадението, но никога не се е държала с тях така, когато не им е харесала вечерята например.

Неделя. Тя не работи неделите, а напротив лежи уморена и предпочита да държи рибата, покрай себе си, издава смешни звуци, за да я забавлява и я прегръща с ръце, което предизвиква у нея небивало веселие. Учудва ме. Аз самият обичам неделите. Цяла седмица се моря. Трябва да има повече недели. Навремето ми се струваха уморителни, но сега ги чакам с удоволствие.

Сряда. Не е риба. Не знам, какво е. Издава странни дяволски звуци, когато не му е добре, а когато всичко е наред казва „гу-гуу“. Не е един от нас, защото не може да ходи, не е и птица, не лети, не е жаба, защото не скача, не е змия, защото не пълзи, не съм сигурен, но не мисля и че е риба, защото не съм го виждал да плува. Най-често лежи, на гърба си, с крачетата нагоре. Не съм виждал друго животно да стои така. Казах, че ми

прилича на загадка, но тя само се съгласи с думата без да се опита да я разбере. Според мен е или загадка или някакъв вид буболечка. Като умре, бих искал да го раздробя и да видя какви са му частите. Никога досега не съм срещал толкова озадачаващо ме същество.

Три месеца по-късно. Почудата ми расте, спя но за кратко. Сега вече съществото не лежи, а пълзи на четири крака. Но все още се различава от останалите четирикраки, предните му лапи са много по-къси от задните и вероятно това е причината да държи тялото си по толкова неудобен начин, грозно е. Прилича на нас, но начинът му на придвижване показва, че не е от нашия род. Късите предни и дългите задни крайници показват, че е от семейството на кенгурата, но някакъв техен далечен роднина, тъй като те скачат, а то не. Все още ми се струва доста странен животински вид, неклассифициран досега. Когато осъзнах това мисля, че най-сетне мога да спечеля като му сложа името *Кенгарорум Адамиенсис*... Трябва да е било все още бебе в началото, защото после порасна доста. Може би е пет пъти по-голямо сега, отколкото беше тогава, но пък сега издава двайсет и два-трийсет осем пъти по-силен шум. Дори и принудата не помага, а напротив има обратен ефект. И поради тази причина спрях с това. Тя счита, че с увещания и като му даваме това, което иска, нещата се подобряват. Като се замисля, не си бях въкъщи, когато то е дошло, а тя каза, че го е намерила в храстите. Изглежда ми глупаво да е единственото такова и си е така, но пък последните седмици толкова се мъчих да му намеря другарче, с което да се занимава и така поне за малко да ни остави намира. Не успях!, нито следа от друго подобно. Би трябвало да живее по земята, не може да е иначе, но как тогава няма да остави поне следи? Заложих поне дузина капани, но нищо! Хванах какви ли не малки животинки, но не и като него, а и това мляко в капана, никой не го пие.

Три месеца по-късно. Кенгуруто не спира да расте, доста озадачаващо. Досега не съм виждал някой да расте толкова дълго. Има вече козина по главата си и то не като на кенгуруто, а почти като нашата коса, но някак си много по-мека и лека и не е черна, ами червена. Полудявам от странностите на това същество. Бих хванал и друго подобно, но е малко вероятно, май е някакъв нов вид и е уникален единствен екземпляр. Хванах истинско малко кенгуру и го донесох въкъщи, мислейки си, че самотното същество ще иска да си играе с него, отколкото да е без другарче въобще и че останалите животни ще са му чужди, няма да познават навиците и интересите му и няма да му станат приятели, но беше гигантска грешка, то изпадна в такъв ужас при вида на кенгуруто, че

веднага схванах, че не го е виждало по-рано. Съжалявам горкото малко животно, но нищо повече не мога да направя за него. Да можех поне да го опитомя, но колкото повече се опитвам, толкова по-зле се държи. Боли ме сърцето, като чуя как плаче. Искам да го пуснем на свобода, но тя не иска и да чуе. Изглежда ми жестоко, но май е права. Може би ще е още по-самотно, как да намеря друго подобно?

Пет месеца по-късно. Не е кенгуру. Не! има пръстчета, дори направи няколко стъпки с малките си крачета, после пак падна на земята. Вероятно е мече, все още няма опашка, няма и козина, освен на главата си. Все още расте, доста странно, наистина, мечките растат по-бързо. Те са опасни, след катастрофата, станаха опасни и не ми се иска да си имам такова същество въщи. Предложих да и подаря кенгуру, когато то си отиде, но тя отказа, ще ни вкара в голяма беля с това тук. Не е като онази, която беше преди, полудя.

Две седмици по-късно. Изучавах устата му. Все още няма нищо страшно, има само едно зъбче. Няма опашка. Издава повече шум сега, отколкото преди, особено през нощта. Трябва да се махна оттук. На сутринта видях, че му растат нови зъбки. Ако всичките му пораснат, ще дойде време да го разкараме оттук, с или без опашка, мечките са си опасни.

Четири месеца по-късно. Ходя на лов и риболов в една област наречена от нея Бизонова, не знам защо, може би защото там не виреят бизони. Междувременно мечето се научи да ходи насам-натам на крачетата си, казва „тате“ и „мама“. Нов вид е! вероятно това подобие на думи е някаква случайност и разбира се, че не става дума за разсъдък, но си е необичайно, никоя мечка не го прави. Тази имитация на говор, заедно с липсата на козина и опашка, очевидно показват, че това си е съвсем нов вид мечка. Любопитно ми е. Трябва да отида всред северните гори и да започна изтощителните си изследвания. Трябва да има друго подобно някъде, а това тук ще бъде много по-малко опасно ако си има компания. Ще отида колкото се може по-бързо, но първо трябва да направя наморник на това тук.

Три месеца по-късно. Беше тежък лов, но без успех. Междувременно, тя доведе още едно. Такъв късмет! Да бях ловувал сто години, пак нямаше да го намеря.

На следващият ден. Сравних едното с другото и съм почти сигурен, че са от един и същи вид. Исках да запазя едното за колекцията си, но тя беше против по една или друга причина и трябваше да се откажа от идеята, което считам за грешка. Би било голяма глупост да ги оставя

да си тръгнат и двете. По-старото е по-опитомено, може да се смее и да говори като папагал, вероятно защото прекарва твърде много време с папагали, а и има талант за имитацията. Ще с ядосам, ако се окаже просто нов вид папагал, тъй като трябва да преживея всичкото онова от дните, когато си мислех, че е риба. Новото същество е също толкова ужасно, колкото беше старото има същото пухкаво телосложение и главица без коса. Тя го нарече Авел.

Десет години по-късно. Момчета са, разбрахме го отдавна. Дойдоха като малки същества, които толкова ни изумяваха, не знаехме тогава. Авел е добро дете, но Кайн може да победи и мечка. След всичките тези години разбирам, че съм грешал за Ева, по-добре да живея с нея извън Рая, отколкото без нея в него. В началото мислех че говори твърде много, но сега не мога да си представя живота без гласа и. Благословени да са ябълките, които ни събраха и ме научиха да чувам доброто в сърцето и, да долавям силата на духа и.

КРАЙ

© 2008 Мирена Пламенова, превод от английски

Mark Twain
Extracts from Adam's Diary, 1904

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4988>]